

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2009

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Centre for Mental Health Care Development

Obsah

Úvod	3
Charakteristika a poslání organizace	4
Struktura organizace	4
Přehled činnosti	5
Odborné akce	8
Publikace	9
Spolupracující organizace	9
Finanční zpráva	10
Kontakty	11
Poděkování	13

Úvod

V roce 2009 se Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví (dále také Centrum) více věnovalo rozvoji regionální péče o duševně nemocné. V rámci spolupráce s WHO byl zmapován stav zdravotní péče o duševně nemocné v Karlovarském kraji a vytvořen model potřebné péče.

Další důležitou aktivitou je projekt, ve kterém se nabízejí zahraniční odborné stáže 40 odborníkům z 10 neziskových organizací v České republice. Stáže se odehrávají v Holandsku a ve Finsku, a jejich cílem je získat nové znalosti a zkušenosti o péči o duševně nemocné v dobře fungujících zahraničních organizacích a přenést poznatky do praxe ze zahraničí do ČR.

V Praze byla na podzim v rámci oslav Dne duševního zdraví otevřena na týden bezplatná anonymní poradna, kde odborníci poskytovali konzultace lidem s psychickými problémy. V rámci on-line poradny na webových stránkách www.stopstigma.cz byla za celý rok poskytnuta rada 909 lidem, kteří se obrátili o odbornou psychiatrickou nebo psychologickou pomoc. Na stránkách je také možné nově najít příručky pro děti duševně nemocných rodičů - příručky „Co trápí naše rodiče“ a „Jak pomohu svému dítěti“ se snaží zabránit vzniku obtíží u dětí, jejichž rodič je vážně duševně nemocný.

Dodržování lidských práv v institucích Centrum podpořilo účastí v mezinárodním projektu ITHACA, v rámci kterého byl dotvořen nástroj pro hodnocení dodržování lidských práv a přístupu ke zdravotní péči v lůžkových institucích pro duševně nemocné.

Kurzy v rámci Vzdělávacího institutu Centra i v roce 2009 nabízely odborníkům témata psychiatrická rehabilitace, práce s rodinami osob s duševním onemocněním a nástroje hodnotící efektivitu a kvalitu služeb pro osoby s duševním onemocněním.

Děkujeme za spolupráci všem našim kolegům a přátelům.

Barbora Wenigová

Charakteristika a poslání organizace

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví (dále jen Centrum) je nestátní nezisková organizace, která vznikla v roce 1995. Jejím posláním je napomáhat procesu rozvoje péče o osoby s duševním onemocněním v České republice. Ve své činnosti poskytuje informace a prostor pro pojmenování a řešení problémů v oblasti péče o duševní zdraví. Všechny aktivity se obracejí jak na poskytovatele péče, pacienty a jejich příbuzné, tak na pracovníky veřejné správy na všech úrovních (ministrské, krajské, místní) a na zdravotní pojišťovny.

Struktura organizace

Valná hromada

Valná hromada je tvořena zástupci členů Centra:

Asociace denních stacionářů a krizových center
Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví
Česká asociace pro psychické zdraví - občanské sdružení
Česká společnost pro duševní zdraví
Český institut pro supervizi, o. s.
Fokus-Sdružení pro péči o duševně nemocné
Občanské sdružení Kolumbus
Sananim, o. s.

Správní rada

MUDr. Pavel Baudiš, CSc.
MUDr. Jana Žmolíková
MUDr. Alena Šteflová, PhD.

Ředitelka

Mgr. Barbora Wenigová

Přehled činnosti

Koncepční a metodická práce

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví se podílelo na vzniku **doporučených postupů psychiatrické léčby** – konkrétně na standardech psychiatrických služeb v regionech (Praha, Karlovarský a Olomoucký kraj). Kompletní materiál byl prezentován a diskutován na 1. ročníku kongresu „Léčba v psychiatrii“ v listopadu 2009 v Karlových Varech a následně probíhala elektronická diskuze.

Pilotní projekty – vytváření modelů péče

Pilotní model péče o duševně nemocné v Karlovarském kraji (2008–2009)

Cílem projektu bylo zmapování **stavu služeb pro duševně nemocné v karlovarském regionu** a získání informací o tom, jaké služby a v jakém množství jsou potřebné. Potřeby se zjišťovaly diskusemi s odborníky, pacienty a relevantními institucemi (kraj, obce, plátcí). Na základě těchto údajů byl vytvořen nový model péče v Karlovarském kraji, který byl představen odborníkům i zástupcům samosprávy. V rámci plnění tohoto projektu proběhl seminář na téma „Rozvoj péče o duševně nemocné v ČR“, který se uskutečnil ve spolupráci s nemocnicí Ostrov (viz Odborné akce). Projekt byl financován Světovou zdravotnickou organizací.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová
Projektová manažerka: Věra Šístková

Vzdělávací projekty

Vzdělávací kurzy

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví nabízelo v roce 2009 tyto vzdělávací kurzy:

- **Psychiatrická rehabilitace na cestě ke zotavení** – rozšíření dovedností a znalostí v oblasti psychiatrické rehabilitace
- **Práce s rodinami osob s duševním onemocněním** – historie přístupů práce s rodinami, vztah rodiny a nemocného, práce se stresem, formy práce s rodinou, praktická cvičení a nácviky
- **CAN** – osvojení metody šetření zdravotních a sociálních potřeb duševně nemocných
- **HoNOS** – osvojení metody šetření zdravotního stavu duševně nemocných

Vedoucí projektu: PhDr. Václava Probstová, CSc.
Projektová manažerka: Mgr. Petra Horáková

Edukační příručky pro pomoc dětem duševně nemocných rodičů (2009)

Během projektu vznikly české verze dvou zahraničních příruček určených nemocným rodičům (zejména s duševní poruchou) a jejich dětem – „Co trápí naše rodiče“ a „Jak pomohu svému dítěti?“ - které byly vytvořeny během finského programu „Efektivní rodina“ zaměřeného na vytváření metod, které podporují rodiny a děti, a zabraňují vzniku potíží u dětí, jejichž rodič je vážně nemocen. Příručky mohou využít jak přímo rodiny, ve kterých je někdo z rodičů nemocen, tak široká škála profesionálů ve zdravotních a sociálních službách.

Projekt byl podpořen grantem Ministerstva zdravotnictví ČR.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová
Projektová manažerka: Mgr. Pavla Šelepová

Zahranční stáže v oblasti péče o duševní zdraví (2009–2011)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Obsahem projektu je vzdělávání pracovníků neziskových organizací zabývajících se péčí o duševně nemocné. Vzdělávání probíhá prostřednictvím stážových programů v zahraničních organizacích (RINO, MENTRUM, The joint authority of Kainuu), které nabízejí srovnání s českým systémem péče a příklady dobré praxe. Vzděláno bude 40 lidí, převážně pracovníků ve stávajících komunitních zařízeních poskytujících služby psychosociální rehabilitace.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová

Projektová manažerka: Mgr. Pavla Šelepová

Právo a podpora odborných a uživatelských organizací

Ústavní léčba, lidská práva a hodnocení péče (Institutional Treatment, Human Rights and Care Assessment – ITHACA) (2007–2010)

ITHACA je tříletý mezinárodní projekt podpořený Evropskou unií v rámci programů veřejného zdraví. Projektu se účastní zástupci 16 evropských zemí. ITHACA chce přispět ke zlepšení podmínek v ochraně lidských práv, důstojnosti a celkového zdraví pacientů s duševním onemocněním ve zdravotních nebo sociálních lůžkových institucích. Jedním z výstupů projektu je **nástroj pro zjišťování úspěšných a efektivních přístupů v oblasti lidských práv a zdravotní péče v lůžkových zařízeních**. Projekt je financován Evropskou unií.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová

Projektová manažerka: Mgr. Pavla Šelepová

Konference sociální psychiatrie

Centrum se tradičně podílí na konání pravidelných Konferencí sociální psychiatrie, které pořádá Sekce sociální psychiatrie PS ČLS JEP. Centrum tyto konference podporuje jak **organizačně, tak je naplňuje i odborným obsahem**. Od roku 2009 probíhají přípravy na 31. Konferenci sociální psychiatrie, která proběhne v listopadu 2010 v Karlových Varech – více na <http://www.socialnipsychiatrie2010.cz>.

Vedoucí projektu: MUDr. Ondřej Pěč

The Children's High Level Group (CHLG) (2007–2009)

V květnu roku 2007 navázalo Centrum spolupráci s britskou organizací The Children's High Level Group (CHLG) a od září 2007 poskytuje **odborné a organizační zázemí** pobožce této organizace v České republice. Nadace CHLG byla založena v roce 2005 baronesou Emou Nicholson a spisovatelkou Joanne Rowlingovou. Cílem této charity je zlepšení životních podmínek dětí v oblasti zdraví, vzdělávání a celkové kvality života. Organizace se snaží o tuto změnu především jednáními se zodpovědnými institucemi. Hlavním obsahem činnosti CHLG v České republice je především posílit mimoústavní péči o ohrožené děti a dosáhnout legislativních změn.

Vedoucí projektu: MUDr. Jan Pfeiffer

Projektová manažerka: Ing. Petra Kačírková

Celonárodní organizace příbuzných duševně nemocných SYMPATHEA, o. p. s. (2005–2009)

Centrum poskytuje **odborné a organizační zázemí** společnosti SYMPATHEA, která je za Českou republiku řádným členem mezinárodní organizace příbuzných EUFAMI. Tato organizace se podílí na prosazování práv duševně nemocných a jejich příbuzných na celoevropské úrovni, podporuje vznik a svébytnost příbuzenských hnutí, zapojuje je do svých projektů, pořádá kurzy, semináře. Členové organizace zajišťují především přenos informací z EUFAMI do českých organizací a provoz svépomocného klubu.

Vedoucí projektu: Mgr. Pavla Šelepová

Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví (AKS) (1999–2009)

V rámci pomoci při vzniku nových odborných organizací Centrum podpořilo v roce 1999 vznik Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví. Jejím cílem je sdružovat poskytovatele extramurálních sociálně-zdravotních služeb pro osoby s psychotickou duševní poruchou. V rámci své činnosti aktivně prosazuje práva a zájmy poskytovatelů služeb komunitní péče, rozvoj a zkvalitňování stávajících a nově vznikajících služeb. V současné době Centrum poskytuje AKS **odborné a organizační zázemí**, pravidelně ve spolupráci s Asociací pořádá konference sociální psychiatrie.

Vedoucí projektu: MUDr. Ondřej Pěč

Boj s předsudky (destigmatizační projekty)

Projekt Změna (2004–2009)

Projekt Změna je celonárodní projekt zaměřený na boj proti stigmatu a diskriminaci z důvodů psychiatrického onemocnění. Aktivity jsou zacíleny na pozitivní změny ve vnímání duševních chorob a psychiatrického oboru ze strany veřejnosti a státní správy. Od roku 2005 má projekt své **webové stránky www.stopstigma.cz**, kde se nacházejí důležité informace pro veřejnost (články, studie, akce apod.).

V roce 2009 stránky navštívilo měsíčně v průměru 4700 uživatelů. Opět byla využívána **on-line poradna**, ve které pravidelně odpovídá psychiatr a psycholog. V roce 2009 bylo zodpovězeno 909 dotazů. Centrum se připojilo k celosvětové iniciativě na podporu Evropského dne deprese, u jehož příležitosti uspořádalo **tiskovou konferenci** a otevřelo na týden **anonymní bezplatnou poradnu** (viz Odborné akce).

Provoz stránek a on-line poradny byl v roce 2009 podpořen společností Johnson and Johnson.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová

Projektová manažerka: Mgr. Petra Horáková

Provozování a zvýšení publicity webových stránek www.stopstigma.cz a on-line poradny v rámci boje s diskriminací duševně nemocných (2009)

Obsahem projektu byla podpora provozu webových stránek www.stopstigma.cz, jejich zkvalitnění a propagace mezi odbornou a laickou veřejností, a udržení úspěšného fungování on-line internetové poradny na těchto stránkách. Dále bylo cílem zvýšit povědomí o existenci anonymní on-line poradny a webových stránkách formou setkání s novináři a plakáty v city light vitrínách v Praze. Celý projekt svým obsahem upozorňoval na problém stigmatu, zvyšoval informovanost o duševních poruchách.

Projekt byl podpořen společností Johnson and Johnson.

Vedoucí projektu: Mgr. Barbora Wenigová

Projektová manažerka: Mgr. Petra Horáková

Odborné akce

Seminář „Rozvoj psychiatrické péče v České republice“

Odborný seminář se konal 20. února v Ostrově nad Ohří jako součást projektu „Pilotní model péče o duševně nemocné v Karlovarském kraji“. Cílem semináře bylo především představení výše uvedeného projektu (MUDr. Šteflová, Mgr. Wenigová). Hlavní řečníci prezentovali informace o psychiatrické péči a léčbě v ČR (prof. Raboch), kvalitě péče o duševně nemocné – projektu DE-MoB (MUDr. Kališová), v neposlední řadě o stavu péče v karlovarském regionu promluvili MUDr. Bartoš a prim. Konečný. V panelové diskusi pak vystoupili významní zástupci odborné veřejnosti, VZP, kraje, magistrátu, nemocnice.

Tisková konference k Evropskému dni deprese a Světovému dni duševního zdraví

23. září proběhla tisková konference, která upozornila na některé současné důležité jevy, týkající se duševního zdraví. První z nich bylo informování o posttraumatických poruchách a nutnosti jejich včasné léčby. Dalším tématem byl neutěšený stav nízkoprahových služeb, např. krizových center a poraden v České republice. V neposlední řadě byla inzerována on-line poradna na www.stopstigma.cz. Akce se konala pod záštitou primátora hl. města Prahy v Korkovém sále krizového centra RIAPS na Praze 3. Konference se zúčastnilo 21 novinářů a vyšlo 8 článků.

Anonymní bezplatná poradna

Od 5. do 9. října byla v rámci oslav Světového dne duševního zdraví pro veřejnost otevřena anonymní bezplatná poradna. Cílem této akce bylo především pomoci lidem, kteří se nemohou vyrovnat s následky tragických událostí. Těmi mohou být například prožité povodně, autonehody, smrt blízkého člověka, znásilnění, výskyt nemoci, ale třeba i „obyčejný“ rozvod. Poradnu navštívilo celkem 25 lidí. Odborníci (psychiatři a psychologové) nabízeli konzultace současně v Korkovém sále krizového centra RIAPS a v Centru pro rozvoj péče o duševní zdraví.

Úvodní setkání projektu „Zahraniční stáže v oblasti péče o duševní zdraví“

Úvodní setkání projektu proběhlo v termínu 23.–24. listopadu 2009. Zúčastnilo se ho 40 zástupců ze zařízení, která se starají o duševně nemocné a jejichž zaměstnanci budou v tomto programu vzdělávání prostřednictvím stáží v zahraničních organizacích (RINO, MENTRUM, The joint authority of Kainuu). Na úvodní setkání přijali pozvání i zahraniční odborní poradci z Finska a Holandska, kteří pomáhají zorganizovat odborný program ve stážových místech. Na základě jednání vznikly podklady pro rozdělení účastníků do jednotlivých zahraničních zařízení, i návrh manuálu stáží.

Publikace

Pěč, O.; Wenigová, B.; Raiter, T.; Bašný, Z.; Dlouhý, M.; Stuchlík, J.; Struk, P.; Šelepová, P.; Šístková, V.; Vepřek, P.: Potřeby odborníků a uživatelů psychiatrické péče pro vytvoření modelu služeb pro duševně nemocné. *Psychiatrie 1* (13), 2009.

Pěč, O.; Wenigová, B.; Raiter, T.; Bašný, Z.; Dlouhý, M.; Stuchlík, J.; Struk, P.; Šelepová, P.; Šístková, V.; Vepřek, P.: Model péče o duševně nemocné v Praze a jeho ekonomické vyhodnocení, využití pro Karlovarský kraj. *Psychiatrie 2-3* (13), 2009.

Pěč Ondřej; Probstová Václava (eds.): Psychózy - psychoterapie, rehabilitace a komunitní péče. Praha, Nakladatelství Triton 2009

Solantaus, T.: Jak pomohu svému dítěti?, Co trápí naše rodiče. Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, 2009.

Spolupracující organizace

Asociace denních stacionářů a krizových center

Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví

AMEPRA, s. r. o.

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví MSK

Centrum sociálních služeb Praha

ESET-HELP, o. s.

ESET, Psychoterapeutická a psychosomatická klinika, s. r. o.

Fokus Praha, o. s.

Fokus Mladá Boleslav

Fokus Vysočina

Green Doors, o. s.

Kolumbus, o. s.

Ledovec, o. s.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Ministerstvo zdravotnictví České republiky

Práh Brno, o. s.

Péče o duševní zdraví Pardubice

Psychiatrická společnost ČLS JEP

Sdružení praktických lékařů ČR

STEM/MARK

Světová zdravotnická organizace

SYMPATHEA, o. p. s.

Výbor pro lidská práva a biomedicínu Rady vlády ČR pro lidská práva

Zahraniční spolupracující organizace

The Children's High Level Group (Velká Británie)

Global Initiative on Psychiatry (Nizozemí)

King's College London (Velká Británie)

RINO Institute (Nizozemí)

Joint Authority of Kainuu (Finsko)

Mentrum (Nizozemí)

Finanční zpráva (2009)

Přehled příjmů a výdajů

Projekt	Příjmy (v tisících)
Provozování webových stránek a on-line poradny v rámci boje s diskriminací duševně nemocných	247
Zahraniční stáže v oblasti péče o duševně nemocné	1586
Změna	230
Pilotní model péče o duševně nemocné v Karlovarském kraji	391
Leonardo	134
Edukační příručky pro děti duševně nemocných rodičů	250
ITHACA	166
CHLG	291
Vzdělávací institut	183
Vlastní činnost	278
Celkem	3756

Položka	Výdaje (v tisících)
Mzdové náklady a odvody	708
Poradenské a expertní služby	813
Nájem a telekomunikace	374
Školení, kurzy, semináře	119
Spotřeba materiálu	155
Ostatní služby (účetnictví, administrativa, překlady)	332
Cestovné	96
Reprezentace a propagace	161
Energie a údržba	105
Ostatní náklady	351
Celkem	3214

Kontakty

Adresa sídla:

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví

Řehořova 10
130 00 Praha
Tel./fax: +420 222 515 305
E-mail: cmhcd@cmhcd.cz
www.cmhcd.cz
IČO: 62936654
DIČ: CZ62936654

Ředitelka

Mgr. Barbora Wenigová

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
Mobil: +420 608 339 848
E-mail: wenigova@cmhcd.cz
www.stopstigma.cz

Konzultanti

MUDr. Zuzana Foitová

Fokus Praha o.s.
Komunitní centrum Fokus
Meziškolská 2
169 00 Praha 6 - Břevnov
Tel.: +420 233 354 547
Mobil: +420 777 800 387
E-mail: foitova@fokus-praha.cz
<http://www.fokus-praha.cz>

MUDr. Ondřej Pěč

ESET, Psychoterapeutická a psychosomatická klinika, s.r.o.
Vejvanovského 1610
149 00 Praha 4
Tel.: +420 272 940 880
E-mail: eset.pec@volny.cz
www.klinikaeset.cz

PhDr. Václava Probstová, CSc.

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
Tel.: +420 222 515 305
E-mail: probstova@cmhcd.cz

MUDr. Jan Stuchlík

Fokus Mladá Boleslav
Ptácká 138
293 01 Mladá Boleslav
Tel.: +420 326 725 814
Mobil: +420 608 130 099
E-mail: stuchlik@fokus-mb.cz
www.fokus-mb.cz

Manažerky**Mgr. Petra Horáková**

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
Tel.: +420 222 515 305
Mobil: +420 775 592 277
E-mail: horakova@cmhcd.cz

Mgr. Pavla Šelepová

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
Tel.: +420 222 515 305
Mobil: +420 775 582 277
E-mail: selepova@cmhcd.cz

Věra Šístková

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
Tel.: +420 222 515 305
Mobil: +420 774 410 088
E-mail: sistkova@cmhcd.cz

Mgr. Mirka Bubela

Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví
Řehořova 10
130 00 Praha 3
Tel.: +420 222 515 305
Mobil: +420 606 601 575
E-mail: bubela@cmhcd.cz

PODĚKOVÁNÍ

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Johnson & Johnson s.r.o.

KING'S
College
LONDON

University of London

Lilly

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

